

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény
Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése
Ide küldendők az előfizetési díjak.
nyilváltók és hirdetések.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:
Égész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetések elfogadtnak:

Budapesten: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bécsben:
Schalek H., Dukas M., Ooppelik A.,
Általános Tudósító- hirdetési osz-
tálya Budapest.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Hirdetések jutányosan számlíthatnak.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Nyilváltó petitsora 10 kr.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Uj korszak.

Ki ne ismerné azt a gyönyörűséget, mikor teli tüdővel szívhatja magába azt az üde, enyhe levegőt, mely a vihar elültével erdőt mezőt átjárja? Ezt a csodálatos levegőt, mely termékenyit, rügyet fakaszt és életet lehel minden apró fűszálba! Ilyen termékenyítő levegő járja át most a magyar politikai és társadalmi életet. Szinte halljuk még az országon átszáguldó vihar zenebonáját, halljuk még a századokon át árnyékot adó hatalmas fák recsegését, de már is teli tüdővel szívjuk magunkba a vihar elültével a friss üde levegőt, mely a békés munkálkodás, a társadalmi együttműködés termékenyítő fuvallatát lopja a lelkebe. Nem kenyerünk a politika, s ha e hasábokon ezekre az örvendetes tényekre rámutatunk, csak azért tesszük, hogy azok társadalmi jelentőségét hangsúlyozzuk.

Valóban az ország békés haladásának barátja csak a legjölésőbb érzéssel szívében szemlélhető azokat, amik most az ország szívében, a magyar parlamentben történnek. Ebben a parlamentben, amelynek ezideig mintha csak a botrányok iránt lett volna fogékonysága, most mélyreható nagy sikereket érnek el olyan beszédek, melyeket komoly, szakszerű tartalommal fogva valamikor az ugynevezett »unalmas« beszédek közé sorozták. Feláll az új kormány feje s

programjában a jog, törvény és igazság hármasságát proklamálja. És ime köréje gyűl egy hatalmas többség, mely az ilyen jelszavak alatt folytatott munkássághoz lelkesedéssel áll be munkatársul.

Feláll az kereskedelmi miniszter, s ime felszólalásban jelentékeny terjedelemben emlékezik meg azokról a kis emberekről, akik nap nap után kijáró csekély díjazásaikból tengetik életüket. Megnyugtató tudat az, hogy nincs e hazának polgára, akinek jogos érdekei az ország kormánya előtt istápolásra ne találának.

Feláll a földmívelési tárca vezetője, ez a kipróbált fajsúlyú államférfi, s vajjon mivel éri el a legnagyobb visszhangot? Azzal a kijelentésével, hogy a magyar kormány kenyeret akar biztosítani a becsületes magyar munkásnak öreg napjaira.

Feláll a kultusz-tárca vezetője, s a nemzeti művelődés nagy ideáljától áthatva, hatalmas vázát rajzolja azoknak a mélyen járó reformoknak, melyek végső célja a magyar műveltséget nemzeti alapra alapozva, európai magaslatra emelni. Népiskola, középiskola, felső oktatás, művészi kiképzés, ime ezeket a fegyvereket suhogtatta kezében az ország kultuszminisztere abban a nagy harcban, melyet a magyarság megizmosodása érdekében folytatunk!

Nagy és hatásukban üdvös feladatok

azok, melyek a közel jövőben a magyar törvényhozásra várnak: a kiegyezés, a közigazgatási reform, az adóreform, oly feladatok, melyek elintézésével a magyar törvényhozás és a jelen éra ércznel maradandóbb emléket állít magának az ország törvénykönyveiben.

S már-már nem is tűnik fel hű ábrándképben az a magyar szívet méltán sarkalló nemes ambíció, hogy Magyarország váljék monarchiánk sulypontjává. Azoknak aggodalma, akik ennek akadályát a magyar parlamentarizmus közelmúlt kríziséből vélték kimagyarázhatni, nem bizonyult alaposnak. Mert ez a parlament magaslatán áll feladatának, csak legyen, aki a helyes irányban vezesse. Ma pedig ez a céltudatos, bölcs vezetés nem hiányzik.

És ez a légáramlat terjedni fog a törvényhozas terméből, ki az országba. Hiszen a levegőnek az a természete, hogy mindennévé elhat, élető erejének áldása mindegyre kiterjed. Áttal fogja hatni az ország polgárainak szívet, ki fogják venni a maguk részét a munkából s társadalmi és politikai szétválasztó ellentéteket mellőzve, kezét fogják a levekenységre abban az irányban, melyet az ország kormánya számukra kijelölt.

TÁRCZA.

Homok.

A sétatéren játszó gyermekek
Homokból szép kastélyt építenek.
Fala arany, gyémánt az ablaka
Büszke lakója a király maga.

Tündöklő várak, grófok hercegek
Kinek lelkében nem születtenek?

Ki nem volt gyermek? És ki nem zokog,
Hogy mind e fény, e pompa csak homok!

Pásztor Árpád.

Morzsaák.

A becsület egy látatlan okirat,
Elrejtett és valódi kincs, —
Mit ne mutass hiteles másolatban,
Mert akkor eredeti nincs.

A szegénységet nem kell eltagadni,
Sőt büszke lehet méltán arra sok, —

Igy szoktak rendszeren azok beszélni,
Kik dicsekednek, hogy ők gazdagok.

Nem azért számár a számár
Mert két betű a tudománya,
Hanem mert sok bölcs férfunak
A tudományát megkivánja.

Szavay Gyula.

Történetek az életből.

I.

Könnyelműség.

Vége volt a táncznak. A kastély urai lassan-lassan nyugalomra lérték. A vendégek oszladóban voltak. Irma grófnő is lakosztályába vonulni készült. Előszóllította társalkodójét s azután néhány vendégtől bucsózott. Mint rózsát a bokréta, úgy övezte körül a ragyogó szépséget a férfivilág; és kivonulását a hódolatnyilvánítás újabb jeleivel tétezték.

Az ajtóban Bánóczy Gyula állta el útját: Grófnő ezt vegye magához és olvassa el azonnal.

Ah maga az, szólt fáradtan a grófnő s átvette a kis levélkét. — Isten vele Gyula! szólt a fiatal emberhez s jelentőségteljesen szorította meg a kezét.

Bánóczy Gyula félre állt az ajtóból, mely szabad lett s a grófnő kivonulhatott birodalmából.

Hálótermében gyorsan vetkőzött le a grófné, csinos pongyolába bujt, leereszté fürteit s ágyába vonult.

Társalkodónője szemrehányó tekintetétől azonban nem bírt menekülni s végre is megkérdezte:
— Mi az Fanny?

— Tudja grófnő, hogy mit mondott ö- mikor átnyújtotta azt a levélkét?

— Nos?

— Hogy azonnal olvassa el.

— De csak reggelig ráér?

— Ki tudja, szólt a társalkodónő rossz sejtelenítől megkapatva.

— Ki tudja?! — kacagott a grófnő. Háj én! Kaptam én tőle máskor is levelet. Tele áradással, tele szerelmmel, keserű kifakadással, sokszor gunnyal. Hogy is ne! Nem leereszkedések találja ő, az egyszerű tanár-író ember a szerelmet, hanem természetes következménynek. No nyugodj meg Fanny, nincs a levélben semmi olyan, mit rá nem érnek akkor olvasni, mikor felébredek.

Fanny nem mert ellenkezni urnőjével s csak ennyit mondott:

— Bánóczy ur ma oly különösen viselte magát.

— Mint mindig! kacagott a grófnő és a fal felé fordult.

Fanny pedig szobájába vonult és úgy nézte sötét ablakából az új sötétséget.

Tomboló vihar, rémes dörgések, cikkkázó villámok izzasztó fénye ébresztette fel a grófnőt. Rettenetes láza volt, izdasság györgyözött testén és rémes álmai voltak. Bánóczyt veszályban látta s ő megmenthette volna, de nem nyújtotta ki érte kezét.

A városházából.

Csáktornya nagyközség előljárásága által ezzel közléssel: hogy Csáktornya község 1899. évi I. és II. osztályú kereseti adó összeírás és kivétési lajstroma a m. kir. pénzügyi igazgatóság 12830./99. számú rendelkezéssel érvényesítve beérkezett s 8 napközszemlére kitéve.

A tisztelt adózó közönség felhívatik, miként irt lajstromot mátol számított 8 nap alatt betekinteni és netáni észrevételeit előadni jogosítva van.

Csáktornyan, 1899 április 10-én.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kérelem.** Lapunk f. hó 1-ével a XVI. évfolyam második negyedébe lépett; ez alkalommal tisztelettel kérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, azt megújítani, a kik pedig előfizetési díjjal hátralékban vannak, azt mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék. Tisztelettel

a kiadóhivatal.

— **Dr. Wlassits Gyula** miniszter ur Ö Excellentiája, kerületünk orsz. képviselője e hó 4-én olaszországi útjából hazatérteben Csáktornyan utazott keresztül a d. u. 4 órai vonattal. Ö Excellentiája a vonatnak pár perczig tartó megállását felhasználva, a peronra sietett s több ott időző csáktornyai és vidékünkbeli ismerősét megszólította s általuk minden ismerősének üdvözlését küldötte.

— **Április 11-ikét,** az 1848-iki törvények szentesítésének emléknapját Csáktornyan s vidékén is hazafiai kegyelettel ünnepelték meg. Csáktornyan a szent-Ferencziek templomában ünnepi mise tartott, melyen résztvett a helybeli kir. járásbíró, járási szolgabíró, kir. adóhivatal, kir. postahivatal, a

városi előljáróság, az összes tanintézetek, grófi uradalom stb. hivatal tisztviselőik által képviselve. A középületeken nemzeti zászló lobogott. A állami tanítóképző-intézetben reggel 8 óraker iskolai ünnepély rendeztetett melyen a tanítónövendékek férfikara hazafias dalokat énekelt. Pécsy Gyula IV-éves tanítónövendék pedig a nap jelentőségét méltatta. A állami polgári fiu- és leányiskola tanulóifjúsága a hivatalos istenítisztelet után a polg. iskolai tornacsarnokba vonult, hol Pálya Mihály igazgató és Szakonyi Géza tanár méltatták a nap jelentőségét. A közs. népiskola tanulóinak az egyes osztályokban osztálytanítóik tartottak hazafias magyarázó beszédeket.

A stridói állami iskola április 11-ikét megünneplelte. A hivatalos istenítisztelet délelőtt 8 óraker volt; majd az ünnepély folytatást nyert az iskolában, hol a növendéksereg előtt méltalva lett a nap jelentősége. Hazafias szavallatok és énekekkel fejezték be az iskolai ünnepély. Délutánra a növendékeknek szünet adatott.

— **Elismerés.** A magyar kir. pénzügyminiszter ur Kolbenschlag Béla csáktornyai járás főszolgabírájának a közadók behajtása körül a mult 1898. évben kifejtett sikeres tevékenységéért és a községek adóügykezelésének beható ellenőrzéséért elismerését fejezte ki.

— **Hivatalos látogatás.** Hegedüs Gyula nagy-kamizsai csendőrhadnagy a mult héten meglátogatta a csáktornyai csendőrorst, melyet rendben talált.

— **Gazdasági tudósító.** A földművelési miniszter Szikossy Aladár letenyei lakost a a letenyei járásban gazdasági tudósítói tisztséggel bizta meg.

— **Elbocsájtott rendőr.** Mózes József csáktornyai községi rendőr sulyos felegelmi vétsége folytán elbocsájtott, helyébe próbarendőrül a közs. előljáróság Babics Istvánt alkalmazta.

— **Irnokválasztás.** A Csáktornyan üresedésben volt községi másodirnokai állásra

4 pályázó közül megválasztott ifj. Kovácsics Ferencz.

— **K. Hegyesi Mari** a Nemzeti színház hírneves művésznője, Csáktornyan tegnap kezdte meg vendégzereplését. Jeszenszky szinigazgató a következő színházi jelentésben tudatja a közönséggel Hegyesi Mari felléptét, mely jelentést a színház-pártoló közönség figyelmébe ajánlunk: Örömmel tudatom Csáktornya város és vidéke mélyen tisztelt közönségével, hogy hosszas fáradozásomnak sikerült Kaffkáné Hegyesi Mari urnót, a budapesti Nemzeti színház legünnepeltebb, leghájasabb művésznőjét, nagy áldozatok árán három estére terjedő vendégjátékra megnyerni. K. Hegyesi Mari urnó vendégjátékait szombaton, április 15-én kezdi meg. K. Hegyesi Mari urnó vendégfellépéseivel színter kerülnek, Szombat, 1899. április 15-én: Gauthier Margit Dumas Sándor világhírű színműve. Vasárnap, 1899. április 16-án: Czigan y Szigligeti Ede énekes népszínműve. Hétfőn, 1899. évi április hó 17-én: Lovóódi árva Thomas világhírű színműve. K. Hegyesi Mari urnó vendégjátékaira, tekintve a tetemes kiadásokat, a helyárok következőleg emeltek fel: Oldalszék. korszék I. II. sor 1 frt 50 kr. — a többi sorban 1 frt 20 kr. — Zártszék 80 kr. — Földszintű álló 60 kr. — Katona 5 gyermekjegy 40 kr. Nagyérdemű közönség! Csáktornya város műpártoló közönsége iránt érzelt hálám csekély kifejezése eme vendégzereplés, midőn nem rejttem vissza semmi áldozattól annak létrehozásánál. — Kérve e magasabb művelvet nyújtó előadások szives pártolását, vagyok a nagyérdemű közönségnek alázatos szolgálja Jeszenszky Dezső szinigazgató.

— **Anyakönyvi kinevezések.** A zalacsányi anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetővé Sztróckay György jegyzőt, a csáktornyai anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezetővé Plichla Béla jegyzőt, a stridói anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető helyettesé Földes Imre h. körjegyzőt, a beliczei anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető helyettesé Török

— Fanny — kiáltott kétségbeesetten a szomszéd szobába társalkodónőjéhez.

Épp akkor egy rémes villám cikizkázott: lecsapott egy közel fába. Utána csend lett. Bánóczy hangját vélte hallani a grófnő, mintha dalolna ott kinn a tomboló éjszakában.

A grófnő kiugrott az ágyából. Fanny rohant a szobába. Mindkettőjük arca fel volt dülva. A grófnő jutott először szóhoz.

— Te le sem fektüdtél, Fanny?

— Nem grófné, nem tudtam volna aludni: az éjjel történni kellett valami szerencsétlenségnek: olyan rossz előérzetem van.

— Én is attól félek: talán Bánóczy

— Igen, igen, mintha Bánóczy alakját láttam volna a kertben, a fa mellett, melyre villám sújtott. De talán . . .

— Nos mit akarsz?

— Olvasná el grófnő a levelet, mondá féltéken a társalkodónő, reszkető ajakkal.

— Igaz, a levelet! az ő levele! — s gyorsan tépte fel a grófnő. A levélben ennyi állott: Grófnő! Meguntam a folytonos bizonytalanságot. Jöjjön a mulatság lezajlása után éjjeli 3 óraker a nagy tölgyfához. Ha a jelzett időben nincs ott: megszűni élni Bánóczy Gyula.

— Az istenért, kiáltá a grófnő kétségbeesetten, talán még nem késő! — míg a társalkodónője álltan esett a szőnyegre.

A kastély órája most verte egymásután a hármat.

Utána egy dőrej s a grófnő tudta, érezte, hogy ez Bánóczy pisztolya volt.

Kirohant az éjszakába. A vilámlottó nagy tölgy mellett fektet keresztüllött halántékkal a tanár. Még élni látszott. A grófnő leborult a vértől és esőtől ázott testre:

— Gyula, itt vagyok!

Egy mosoly a haldokló vonásain, azután a grófnő egy holttest mellett letérdélt.

S—z.

II.

Eljegyzés után.

Vigan, fűtőrészeve lép ki a kapuból Hollósy Pista. Most hagyta el menyasszonyát. Az eljegyzéséről jön. Az utolsó vendégek rég eltávoztak, mikor Flóra elereszté őt magától. Nagyon szereti őt ez a leány. S milyen parthi. Kifizeti hitelezőit mind, mind. Aztán rendes életet folytat. Milyen remek asszonyka lesz is az ő Flórájából s hogy fogja ő szeretni, dédelgetni, mindig otthon fog tartózkodni, haza fogja húzni az a szép asszony, kit csak nem hagyhat magára egy fél perczig sem . . . Jobb szeretné ha nem volna olyan gazdag, de hát akkor szerelmük ezáltal lenne. Tele adósággal, nyakig váltókkal s ugyan szegény leányt vehetne-e feleségül? Ha a nyomort akarná vele megosztani, akkor igen. De tud-e nyomorogni? Nem költötte-e el egész örökségét s nem kellett-e mindig négszer annyi, mint a mekkora a fizetése? Most lesz tiszter akkora is, oh de nem fognak elkölteni annyit. Takarékos lesz, fiatalokri ostobaságával felhagy, a nyarat neje birtokán tölti, majd lábra kap ő csakhamar. Hejh, milyen boldog is az ember, ha szerelmes, milyen munkakedvet, lelki erőt is teremt a kialvó kötelességtudás a szeretett lény iránt. —

És Hollósy Pista csak a jövővel foglalkozik, nem gondol a multra, nem törődik a mult alakjaival, elmosódnak emlékeiben.

— Akkor még könnyelmű voltam, a multért nem számolok, az nem az én multam, az az em-

ber meghalt: én új ember vagyok, bizony, mert új életet folytatok.

S megnyugtatta csakugyan lelkiismeretét. Végig megy a köruton. Mintha nappal volna, annyian járnak, kelnek a világáros ez utcáján. Elér a nemzeti színházhoz. Épp tudul ki a premierről a közönség, megy át a mellette levő vendéglőbe.

Szól a cigány, a zene hangjai olyan csábosak s Hollósy Pista mulatni akar, mulatni akar egy nagyot utóljára. Hadd sirjon még ma neki a cigány vonója, hadd durrongjon utóljára a pezsgő palack. Igazán utóljára. Érti, hogy rosszat csinál, érti, hogy vézete lesz ez a mai kiesapongás, de nem tud parancsolni lábainak s bemege, hova a zene csábos hangjai csalják . . . csalják.

Ott mulatott éjjel után két óráig. De nem izlett a bor, nem a pezsgő, keserű érzés, fájó lidércnyomás szállta meg s a zene hangjaira sem vidult fel, hanem inkább zokogott. Majd fájni kezdett a füledt terebben s végre érezte, hogy rosszul kell lennie, haza megy és lefekszik.

Fizetek! szólt rekedten a pinczérnek, megszámláltatlan nyom egy csomó bankjegyet az odasiető Jeannak s kibotorkál az utcára.

Alig megy két lépést a kapn előtt, komolyan, magába mélyedten, midőn gyermekhang üti meg fülét. —

— Bácsi, kérek egy kis alamizsnát, mama nagyon beteg és mi oly sokat éhezünk.

Hollósy felpillant. Egy alélt nő ott alszik állva a kapunál, a fáradságtól kimerülten és gyermeke, kis öt éves fiu, szoknyájába kapaszkodva, esdő arccal néz reá.

Hollósy a szívéhez kap. Eltántorodik s részsége elszáll, előtte áll a sivar való és ő józanul látja azt.

Pál községi tanítót nevezte ki a belügy-miniszterium vezetésével megbízott miniszterelnök és valamennyit a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbizta.

— **Csáktornya város pénztárnoka.** Frász Tamás, egészségi okokból lekötözött Lemondását e hó 14-én nyújtotta be a járási főszolgabírói hivatalnál.

— **Vasuti menetrend változás.** Május 1-én a Déli vasút-lársulat igazgatóságának rendelkezése folytán többrendbeli változás fog történni a menetrendben. Minket főleg az érdekelt, hogy a Csáktornya és Nagy-Kanizsa között közlekedő esti vegyesvonat amely most este 10 órakor érkezik Csáktornyára, május 1-től kezdve korábban indul el Nagy-Kanizsáról és este 8 órakor fog Csáktornyára érkezni.

— **Színészet Csáktornyán.** Szombaton, e hó 8-án Jeszzenszky Dezső színiigazgató előadása 6-ik előadását tartotta. Előadott: A »Gésák« című operett. Az előadás egybe-vágó volt. Nagyobb szerepekben kitűntek: Erdélyi Kornélia, Miklósy Gábor, Jeszzenszky Dezső és Szaday Ferencz. Vasárnap, e hó 9-én előadott: »Telen« című népszínmű, írta Ifj. Bokor József. Kiválóltak játékkukkal: Erdélyi Kornélia, Miklósy Gábor, Jeszzenszky Dezső, Tury Mariska, Pécsy Anna és Csiszér Arthur. Ugyanaznap d. u. leszállított hely-árák mellett gyermekelőadás tartott. Előadott: »Lumpatius vagabundus« bohózat. Hétfőn, e hó 10-én másodikor előadott: »A Gyurkovics Lányok« című életkép. Herczeg Ferenczről, melylyel a lársulat ez alkalommal is szép sikert aratott. Kedden, e hó 11-én színtre került »Nebántsvirág« című víg operette. Főbb szereplők: Tury Mariska, Pelsőczy József, Szaday Ferencz, Jeszzenszky Dezső és Miklósy Gábor, kik a legszebb sikert érték el játékkukkal. Szerdán, e hó 12-én előadott Berczik Árpád »Himfi dalai« című vígjátéka. Főbb sz-replők: Miklósy Gábor, Erdélyi Kornélia, Pécsy Anna, Tury Mariska, Jeszzenszky Dezső, Csiszér Arthur, Szaday Ferencz, Pelsőczy József, Székely Janka

Csütörtökön, e hó 13-án »Stern Izsák« című bohózat került a színpadra. A főbb szerepeket játszották: Miklósy Gábor, Pelsőczy József, Jeszzenszky Dezső és Püspöky Rózsika. A közönség e kacagató darabban jól mulatott. A valóban jól szervezett színtársulat szép számú közönséget vonz előadásaira s rendszeren telt ház előtt játszik. A lársulat — úgy halljuk — e hét végén Alsó-Lendvára távozik.

— **A szegedi mezőgazdasági orsz. kiállítás** sikere érdekében az ország gazdasági egyesületei és birtokos osztálya vállalva működnek közre s egymás után hoznak tekintélyes anyagi áldozatokat. Jól példával legelő magyar ország földmívelési ministere jár aki minden irányban hathatósan támogatja a kiállítás rendezőségét. Azok névsorát kik eddig tiszteletdíjat ajánlottak fel alább közöljük: Torontál megyei gazd. egyeslet 300 frt értékű ajándéktárgyat. Nagy Váradí lat. szert. főképtalan 10 drb 10 frcos. aranyat. — Kecskemét város 1 arany és 2 ezüst kelyhet. Br. Wodimer Albert 100 frtot. Gróf Csekonits Endre 50 frtot. Szegedi kereskedelmi és iparbank 100 frtot. — Pest Pilis Solt Kis-Kun megyei gazd. egyeslet 100 frtot. Zsóter Andor 50 frtot. Szeged Csongrádi lakarepénztár 100 frtot. Magyar Serlőzők egyesülete 100 frtot. aranyban Magyar Kölcseönös állathiztosító társaság 50 frtot. aranyban Gróf Zichy János 100 frtot. Báro Puthon Leopoldina 50 frtot. Dr. Schlauch Lörinccz nagyváradí püspök 125 frtot. aranyban. Báro Solymossy László 50 frtot. Báro Gerliczy Ferencz 200 frtot. Gróf Teleki Arvéd 100 forintot. — Fülöp Szász Coburg-hercegg és Gróf Dessewffy Aurel színter tiszteletdíjakkal járulnak hozzá a kiállítás céljaihoz.

— **Mekkorát tud ugrani a nyul?** Hogy a nyul rendkívül jó futó és ugró, azt bizonyára nem kell bővebben bizonyítani, mert hiszen alig van ember, a ki e tekintetben több-kevesebb tapasztalatot ne szerzett volna. Körülbelül a legjobb rekordok egyikét érthette el azonban e tekintetben az a nyul, a melyről nem régen egy német szaklap is mint kuriózumról emlékezett meg. Egy osztrák kertésznek a veteményes kertjébe ugyanis valahogyan betévedt egy nyul s természetesen a maga módja szerint kerteszkedett ott a meleg ágyak zsenge palántái között, a míg észre nem vették. Ekkor aztán megindult az irtóháboru elene, miközben az ebek által szorongatott nyul minden halobzás nélkül neki vágott az előtte álló 5 m. 38 cm. széles akadálynak, vagyis a növényháznak és palánta-ágyaknak s azokat egy ugrással átszökte, szerencsésen kimenekült a kertből. A kertészt valósággal ámulatba ejtette a nyulnak ez a bravuros ugrása.

— **Egy praktikus találmány.** Pár hónappal ezelőtt talál fel és realizált 2 megéynkbeli urí ember egy egyszerű gépet, az ugynevezett földmérő talyigát, melyre tulajdonosaik (Stüdel és Torkos) szabadalmat is nyertek. Ezzel az egykereű talyigával bárki is a legpontosabban fölmérheti hirtokát, réjtét, szántóföldjét, szőlőt, kertjét, telkét sat. anélkül, hogy a fáradságot és sok habrálást igénylő mérőlánczszal való mérésre szüksége volna. A földmérő talyigának a kereké 6 küllője által lábakra van felosztva s egy fordulóra egy ölet, két fordulóra két ölet, tíz fordulóra tíz ölet mér le s így tovább egész száz ölig, amikor a fölmért területet mutató óraszerkezet magamagától csönget. Ekkor a gazda feljegyzi magának az első százat s folytatja a mérést tovább azáltal, hogy a talyigát tolja maga előtt. Minél gyorsabban halad a gazda talyigájával előre, annál hamarabb méri fel földjét. A földmérő talyigával való mérés oly egyszerű, hogy semmiféle különös ismeretet nem kíván. Ez a praktikus földmérő eszköz a Stadel-féle gazdasági gépgyárban Győrött kapható 18 frtért.

Egy birtokosnál, községnél s nagyobb gazdánál em volna szabad hiányoznia. A gép szerkesztőségünkben is bármikor megtekinthető.

— **Patkányokat és egereket** könnyű módon következőképp fogdosunk össze. Hogy minél nagyobb számban a csapdába csaljuk azokat, a csalétket rózsafa-olajjal kell megszagositanunk. Ennek az olajnak a szaga olyan ellenállhatlan a nevezett állatokra, hogy csulhatatlanná válik a csapdára. A szert a gyógyszerárban kapni és egy pár cepp elég belőle.

— **Melyik oldalunkon aludjunk?** A német ember azt mondja, akár mely oldalamra fekszem, rosszul fekszem. A magyar ember nem bánja, csak feküdhessen, nem így a francia! Az megoldja ezt a fontos kérdést, Egy francia tudós a következőket ajánlja az alvásra vonatkozólag. Lefekvés után legjobb, ha jobb oldalunkon fekszünk, ennek oka az, hogy így a táplálék, a mit lefekvés előtt ettünk, könnyen jut a gyomorba. Aztán jó, ha bal oldalunkon fekszünk az új másik felén, hogy a gyomor kitüglahasson és jobban végezhesse az emésztést. A hátan alvás azonban sok kellemetlenséget okoz, többek között a tagok zsibbadását.

— **Fülfüggős tehének.** Ki hinné, hogy még a tehének is eltanulják a eziozmázás mesterségét. Pedig ime Belgiumban most minden tehének fülbevalót kell viselnie, sőt mi több, erre miniszteri rendelet kötelezi őket. A földmívelési miniszter ugyanis elrendelte, hogy minden, három hónapos életkort elért szarvasmarhának fülfüggőt kell hordania. A szarvasmarha-tenyésztőknek azonban egész rendszeren anyakönyvet kell vezetniük az állatok tenyésztett állatokról, s a függő, melyet fülükben viselnek az állatok, arra szolgál, nehogy más állatokkal, melyeknek tán nincsenek olyan híres őseik, összezserőltesseken.

— **Vörös orr.** Nincs csunyább, mint a vörös orr. Azért mindenki igyekezzék tőle szabadulni. Ha forróvízzel és ichtiol-szappannal mossuk este az orrt és a habot rajta hagyjuk éjszakára, akkor a pír lassanként eltűnik. — Természetes, hogy ez a szer nem használ azoknak, a kik nagyon is keresik az igazságot — és mert nem találják, azt mondják »Borban van az igazság.«

— **A Horgony-Pain Expeller** igazi, népszerű házi-szerré lett, mely számos es. lóban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hasfájásnál, csípőfájdalom, fejtájásnál, köszvényélnél, eszuznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító-hatásuaknak bizonyultak, sőt járványkórúknál, minő: a kolera, hanyó-hasfolyás, az álltestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő házi-szer jó eredményel használtott bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 ft ivergenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan: mint »Richter-féle Horgony-Pain-Expeller« vagy »Richter-féle Horgony-Liniment« kérendő és a »Horgony« védjegyre kérünk figyelni.

Ez a nő az ő szeretője volt és ez a gyermek az ő gyermeke. Időig jutott az, ki az ő szerelmére hallgatott és időig jutott az a gyermek, ki az ő bűnös viszonyának gyümölese.

A nő pedig aludt tovább s nem tudta, hogy itt áll előtte az, kinek ő odaadta mindenét.

Hollósy nézte, nézte a beteg vézna teremést, azután kirakta zsebei tartalmát, odaadta lánczát, óráját, értékes gyűrőt mind, pénzt, csak a kis karikagyűrűt tartotta meg, mit ma huzott ujára Flóra, ennek a nőnek utódlja.

S Hollósy hazavánszorgott. Anélkül, hogy megszorította volna a nő jobbját s megcsókolta volna gyermekét.

Odahaza leroskadt egy karszékbe. Elfajította a zokogást, mi mellét tépdeste s gondolkozni próbált.

— Mit tegyen? Mondjon le Flóráról? Soha. Ragadja ki a kolduló nyomorlót a nőt s gyermekét, vegye maga mellé? S így mi várna rájuk? Czfira nyomorúság. Nyugtassa meg lelkiismeretét s hagyja magára a szerencsétlen anyát gyermekével. Gyöngyötrőné lelkiismerete s megmérgezné házasságát. Nincs mód, nincs más menekvés, mint lemondani Flóráról és a társadalom irlalmára, a sorsra bizni gyermekét.

Reggel a takarító nő agyát keresztül löve, halva találta Hollósy Pistát.

— Különös, suttogták barátai, most, mikor révpartra ért, épp most a gazdag leánynyal való eljegyzése után? Különös!

Köszönetnyilvánítás.
Mindazon igen tisztelt barátok és ismerősök, a kik feledhetlen jó anyám, özvegy Prusázt Rókusné szül. Martinecsics Borbiálya temetkezésénél résztvetéket nyilvánítottai szivek voltak — fogadják ez uton nyilvános köszönetemet.
Prusázt Alajos.

Felölös szerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF
Kiadó és tlap tulajdonos:
FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR).

Sve pošiljke se tičuće zadržaja
novinah, naj se pošiljaju na
me **Margitai Jožefa** urednika
vu Čakovcu.

Izdateljstvo:

Knjižara Fischel Filipova
kam se predplate i obznu
pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedankrat i to: u svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto 4 frt
Na pol leta 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broj: koštaju 10 kr

Obznane se poleg pogodbe
i fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovačke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i t. d.

Od zrnja.

Poljodavcu na protuletje je najprvo, da znade kakvo zrnje bude sejalo. — Ima zrnje, z kojega se malo poče kliši, a opet koje na gusto zide. Dakako, ako koje zrnje na redkoma se klije, z kojega svaka deseta ili dvadeseta zrna zide, z ono zrnje više treba, da se spouse, kak z kojega na skomrom svaka zrna zide. Ono, kaj nezide, dojde pod kvar; pak ako si domislamo, da od leta do leta koliko zrne nam tak zaostaneju, za par ljet se i to na lēpi broj nabere. Da znademo napre, koliko zrnja budemo trebali za sejanje, ili da previdimo, jeli je vrdno ono zrnje posejati, od toga se najlehkeše s dvemi probi moremo osvedočiti.

Od zrnja, koje sejati kanimo, bez zbiranja zememo 100 zrnih i med vunasti štof denemo, kojega smo prije vu vodu namočili. — Zatim v jeden tanjir denemo i na toplim ali ne na vrućim mestu podjednim fajhtno držimo. Ako se zrnje, poče kliši, prebrojimo one, koje se neklieju i znali budemo, koliko treba zeti za sejati ili pak jeli je vrdno sejati. Dobro je zrnje, ako

zmed 100 zrnah od 70 do 80 više zrnih zide. —

Druga proba pak je, da v jeden vekšni cvetni črep denemo pēška i malo ga doli stisnemo, nato denemo prebrojeno zrnje, koje pak za jeden prst debelo zamećemo s peskom. — Zatim črepa, koj mora odspod luknjasti biti, postavimo v jeden tanjir, gde voda stoji stalno. Pēšek čez prelo iz tanjera toliko vode si zavleče, koliko je potrebno, da se zrnje poče kliši. Zrnje, ako na toplim mestu držimo, za tjeden dan zide.

Iz povesti Magjarske.

Dalje.

Béla I. (1061-1063).

Béla je samo dve godine kraljuval, ali ove dve ljeti je vno go dobra učinil puku magjarskomu. Kad je na tronuš stupil, zatrl je nezakonitni porez. Andrašovim prijateljom se je smiloval, poljodelavce je branil, i nagovarjal njih je na zidanje stalnoga stanja, meru (vagu) je popravil, s rečjom sve je napravil za sreću svojega puka.

1061-ga je orsačko spravljšte hotel držati vu Székes-Fehérváru. Zbog toga je z svakoga sela dva starce pozval. Ali kad je

došel dan spravljšća, se je vno go puka, koje je Štefan, — Vathov sin pobunil, skup zadržalo, hoteli su, da Béla svećenike vun stira, pogansku vera pak nazad postavi. Béla mi-reči nje, rekel je, da se premisli. K tomu su mu vréme dali a on je zatoga skup zebrao vojake, koj su, gda je 3 dni prešlo i gda su pogani na kralja navalili, raztiralii pobunjene ljudi. Béla je glavare dal sibrati, a Vatha i njegove druge pak skončati. To su bili zadnji dani poganov.

Ali dok je Béla mir napravil vu orsagu, za toga je Salamon nagovoril nemškoga cara, da vudri v Magjarsku. Ni mu je to bilo treba včiniti, jer je Béla vu Dömöšu, gde se je biža porušila na njega, na žalost celoga orsaga, vumrl.

Béla je 3 sine ostavil: Gézu, Ladislava i Lamberta. Starešine orsački su se dogovorili, da bude Géza kralj, ali ov ni je hotel prijeti, nego je Salamonu poveril korunu, on je samo hotel, da ga vu trejti strani orsaga nitko nebanjuje.

Šalamon (1063-1074).

Šalamon je mladoboen bil, gda je na prestolje stupil. Na veliku nesreću je dobil Vida za savetnika, gdo je nemškoga roda bil. —

Vidovo je najprveše delo bilo, da je kralja posvadił sa mladimi vojvodami. On

Z A B A V A

Kak vam je ime?

Jedan liepi čin prostoga foringaša, Tirołca, mi je moj suučenic Widmann jednom prilikom pripovedal, a celo se je njemu samomu dogodilo.

Widmann, tirolec, bil je u isto vrijeme, kad i ja solnogradski dijak, pak je godine 1865 u zimi putoval iz Solnograda u Tiroł, za da u roditeljskoj kući božične svetke probavi. On nije bil bogat, a k tomu je prije nego je u naš liečnički zavod stupil, bil franciškanski klerik, pak stoga, kak je i sam znal reći, na pieške putovanje je bolje naučen, nego u staro vrijeme apoštoli.

On se je okolo 15-a decembra, kad su kod nas predavanja u školi prestala, odpravi liepo pieške iz Solnograda u svoj preliepi Zillerthal. To je u istinu zmožen i preliepi put, i ja sam ga proputoval, ali se mora u vrijeme med Filipovom i Miholjem putovati a ne o Božiću. Moj Vidman je onak, kak gost dela račun bez krčmara, delal pri tom putovanju račun bez lavinah, pak je, potlam kam bi prisustvoval bil svetoj meši pri patirih franciškanih, stisnuvši nam collegom za »Zbogom« srdačno ruke, otišiel u taj tirolski

snieg. No neka ide Zbogom! Valjda će sretno domov prispeti.

Kad je poslie svetkov iz svoje domovine natrag u školu, pripovedal nam je svoje putovanje, koje nije bilo baš najugodnije, jer kad je došel med pečine, te je mirno po poznatoj stazi hotel prek brdine projti, odvali se na jedan krat iz visine pečine do dvadeset korakah široka lavina strašnom tutujavom, koja ga zahvatil i srećom nezisiplje, već ga hili iz steze, kakovih deset korakah dateko na cestu gde je onesvešćen ležati ostal i više nikaj za sebe znal nije.

Kad je došel k sebi ležal, je na niekem kamenitom mostu na grabi od ceste, a pod njim je bil četvero struko skupa smotani navadni konjski gunj, pred njim pak, na pol k njemu prignut jedan pak i koščast tirolec-foringaš, koj ga je zadovoljno smiešeći se gledal.

»No, bude li bolje?« — zapita ga foringaš, kad je dijak oči odprl — »Vas je lavina vlovila; je, je, poznam ja to. Evo, gutnite malo iz ove tu, pak zagriznite evo malo kruha, drugo vam neimam, i onda bi već išlo!« Tim mu poda flašu u kožu oblećenu, u kojoj je bilo još za jednu trećinu crnoga vina, i komad domaćeoga kruha.

Kad se je ovak malo okrepil, dal mu je još jedan krat iz flaše gutnuti, popipal ga

je svojom tvrdom rukom po čelu i licu te se je veselil, kad je videl, da se je dijak mogel stati i polagano dalje iti.

Widmann sad posegne u žep i zvadi jednoga fertala (novac takove forme kak današnje krune) i hoće ga tomu vriednomu čovieku dati, bez čije pomoći bi bil sigurno onda ostal mrtav.

»Kaj, novce?« — veli mu foringaš skoro zlovoljno — »Novce za dielo, koje je svaki čoviek za volju Kristuševu, drugomu čovieku včiniti dužan? — Stoga nebude nikaj! — Svoj novac si spravite, bude vam treba na putu, a ja takovo dielo, kak je ovo sad bilo, nedelam za plaću.«

Skoro malo zasramljen odgovori na to Widmann: »Tak mi onda barem vaše poštenc ime povedjte, za da vas se bum više krat mogel sietiti i da bum znal, komu imam moje oslobodjenje zahvaliti.«

Pak kaj mu je na to priprosti tirolski foringaš odgovoril?

»Moj mladi gospon« — rekel je — »Zar vi mozbit znate ime onomu milosrdnomu Samaritancu iz Evangelijuma? — I stim mu je pružil ruku, vzal je svoj gunj, te je otišiel k svojim kolam, koja su na strani stala i odpelal se je dalje, kak da se nikaj nebi bilo zgodilo. Još je Widmanna, zval k-sebi na kola, ali na žalost je on svo-

je najme takov navuk dal kralju, da naj nazad vzeme ouu stran orsaga, koju su vojvode imali; kaj je i kralj napravil.

Vojvode su vezda pobegli k Poljskomu kralju, gdo njim je veliku vojsku poveril s kojum su vudrili na Magjarsku. Već već se je počel rat, gda je biskupom i drugi gospodi za rukom pošlo zdozikati kralja sa vojvodami.

Zatim je osem godinah bil mir med kraljevskom rodbinom. Šalamon je sa vojvodami vnoغو nepriateljov obladał, Zvonimiru kralju hrvatskomu je pomogel svladati koruškoga vojvodu Bertolda, preobladał je Ottona morvačkoga vladara. To je sve sa pomoćjom vitežkih vojvodah napravil, koji su dalko držali nepriatelja od orsaga.

1070-ga su kuni vdrli vu orsag. Ova divlja čorda je do Čerhaloma pustošila prez svakoga protistavljenja. Ovdj njh je pričel Šalamon sa vojvodami: Osobito Ladislav je skazal ovde veliku hrabrost (vitežtvo). On je najprvi bil na bregu. Gda su ga nepriatelji navaljili, četiri je posekel, od petoga je lekki udarec dobil, ali i njega je zatukel sa oštrom sabljom. Ravno gda je s ovim svršil, spazil je, do jeden kun sa jednom magjarskom devojkom hoće pobegnuti, poskočil je hitro za njim, odsekel mu glavu i ovak oslobodil devojku. I tu su preobladałi magjari.

Zatim su magjari i s grki imeli rat. Ovi su najme sa pukom bešenýo višepet vdrli v Magjarsku. Tak se je pripetilo to god. 1072-ge. Zbog toga su magjari proti njim išli i Niketasu vojdu grčkoga svladali pri Belgradu. Niketas je za milost prosil, kaj je i zadobil od Salamona na savet Gezov. Ov se je sada vu obrambu Geze preporučil. Geza je tak ljepo postupal na grki, da mu je Dukas Mihalj car grčki veliki dar i zlatnu korunu poslal.

To je dosta bilo hudobnomu Vidu, da posvadi kralja sa vojvodami. Gda su vojvode vidli, da njim Šalamon proti življenju vdira, sabrali su vojake i kraj Činkote su svladali Salamona, koji je jedva pobegel vu Nemšku. Hudobni Vid, koj je zrok bil ovi svadji, ostal je na bojnomo polju.

Geza (1074—1077).

Gezu su još na bojnomo polju skriknuli za kralja. Ali dobrotivni Geza svikak se je hotel samo podobrikati sa Šalamonom, zato si je ni dal niti korunu na glavu deti.

Ali Šalamon nije imel mira. Otišel je k nemškomu caru, poveril mu je Magjarsku samo naj njega na prestolje pomore.

Ali Geza je i IV-toga Henrika pretiral iz orsaga ravno tak, kak je negda njegov otec III. Henrika.

Šalamon se je zatim VII. Gregoru papi dal vu ruke. Ali ov ga je pošpotal, zakaj je hotel Magjarsku nemcom poveriti, Gezi pak je rekel, da nek čuva orsaga od svakoga nepriatelja.

Dobrotivni Geza se je na reč papinu okoronil. I zatim je imel volju pomirili se Šalamonom, i njemu korunu odpustili, samo ga naj nehanjuje vu 3-tji strani orsaga. Ali pvrle kak bi se pomirili, je vumrl 1077-ga. Dva sine je ostavil Kálmána i Almoša. Dobrotivnost je i s tem skazal, da je vnoغو cirkvah i samostanov (kloštrov) dal zidati.

Po njegovi smrti su starešine orsački njegovoga brata Ladislava zabrali za kralja.

(Dalje sledi.) *Loparits.*

KAJ JE NOVOGA ?

Děte regimenta.

Još pod vremenom glasovitoga Napoleona francuzkoga cara se dogodilo, kad bi francuzi pod vojdom Messena feldmaršala izišli v Portugaliu. jeden dan su Villafranca zvanom selu si počivali. Selo su stanovniki ostavili, tak da su hiže prazne bile, pak samo jednu živu dušu su našli tam. To je v zibki ležeće děte bilo. Grobi vojniki su jako pomilovali to malo nedužno detešće, koje je v takvoj samošći ostalo. Zibku su s deletom na jedno prilično mesto odnesli, i obrinili se, da navek bude nešći okolo deteta, koj ga nahrani i zaziba. Kad su solдати posle jednoga ili drugoga tabora dimo došli, prvo delo njim je bilo pogledati děte.

Večer se čeli čoport skupil okolo maloga deteta; popěvali su, zibali su ga, kušavali, doklam nije zaspalo, onda su pak po prstaj odušli vun iz sobe. Da pak je děte čistok sebi došlo, solдати nisu se mogli dosta naveseliti i raduvati tomu detetu. Ali najeden-pul su morali ovo selo ostaviti i dalje mošerati. Jako su se počeli starati vojniki za děte. Tam nisu ga mogli ostaviti, jer drugač bi od glada poginulo. Na pleča su dakle ze'i zibku s deletom i tak dugo su nosili nju, doklam v jednoj zapušćenoj seli nisu našli jednu staru ženu, pak onda na nju su zapustili děte. Obilno su ju obdaruvali i morala je priseći, da verno bude brigu imela na děte. Da su na sigurno mesto već deli děte, v dobri volji, pevajuć bez brige su išli dalje dobrodušni vojniki.

Koj je sam sebe izdal.

Još pred pet ljetmi se dogodilo, da v Podukosno zvanom občini, na Magjarski meji v jedni čardi su nepoznati ljudi zaklali krčmaricu i njezinu dvoju decu. Treće děte, jeden šest ljet star dečak se od straha pod stol skrill, pak nisu ga zapazili umorniki. Malo potlam za tem su vlovili dva težake, koje su jedno ljeto držali zaprte, ali jer nisu dosta svedoču imeli v rukah, morali su je zpustiti. Vezda, kad skorom su i već zpuzabili to umornost, jedna znenada je na trag zapeljala žandarstvo. V jednoj čardi kesno po noći je negdo kucal po obloku. Stanovniki čarde nisu hoteli nutri pustiti kesnoga gosta. Na to je gost bolje počel ružiti i veli: 'Odpri mi, jer budeš tak zho-dil, kak ona židovka v Bukovini, koju smo vezda četiri ljet poslali na drugi svet. Krčmar vezda dakako još menje nije pustil nutri gosta, nego drugi dan je to prijavit žandarstvu. Žandarstvo je drugi dan vlovilo toga potepuha, koj je odmah valual, da je děčnik bil umorstva, ali za glavara je jednoga težaka imenuval, koga su onda još poleg sumje i zaprtoga držali. Za pajdaše je još dva druge težake imenuval. Umornik, koj veli, da je z Kőrösmező zvane občine rodom, je pripoznal, da pod umorstvom su

jom foringom baš na suprotivnu stran išel, odkud je najme dijak došel.

Karakterističan je to odgovor toga prostoga tirolea, ali je i karakteristična tvrdnja Widmannova, koj je to nam pripovedajuć tvrdil, da je samo za to iz te pogibelji tak voljko izišel, jer je prije nego se na put spremil, prisustvoval svetloj meši. Ja neću tvrditi, da i tu nebi bilo takovih seljakah, kakov je on tirolec bil i takovih dijakah, kakov je Widmann bil, ali toliko znam iz izkustva, jer mi je poznat puk i intelligencija tu i tam, da takovi, kakovi su ova dva bila, ovde ima puno manje nego onde.

Dragi čitatelji! ja vam svojim poštenjem jamčim i pozivam se na sviedoke, koji su onde bili, da vi u varašu Solnogradu na ulici, čim zavoni podne, nećete videti nikoga pokrivene glave iti, a da su u takovom gradu i velika gospoda, to bu svaki razmel. U cirkvi pod mešom je većinom crkva puna, a najveća gospoda mole čislo. Moji svi professori su u žepu nosili čisla. A pri nas?

Obladavci.

Kad je godine 1683 kršćanska vojska pod vrhovnim zapoviedničtvom poljskog kralja Ivana Sobieskija Beč od turskog ob-

sedanja oslobodila. — bila je baš nedelja 12-ga Septembra, kad su kršćeniki na turke pred Bečom navalili i poslie kratke bitke u divlji bieг natierali — bil je cieti turski logor po kršćanskoj vojsci zauzet. Bogati šator velikog vezira sa svim zlatom i srebrom te dragocieno i fino njegovo oružje je dobil kralj poljski. K tomu je tu bilo zarobljeno 370 težkih kanonah, pet hiljada gotovo natovarenih devah (gamilah), bezbrojnih arabskih konjah i mnogo drugih dragocienih stvarih.

Kada su se poslie ove odlučne bitke i protieranja turske vojske izpred Beča, sastali u cesarskoj palači na dogovor svi oni, koji su boju prisustvovali i oni, koji izravno boju izvan varašu nisu prisustvovali, već su u nutri red držali, jednom riečju, sastala su se sva bečka militarska, cirkvena i civilna predstojništva illi oblasti u cesarskoj palači pri obedu i dogovoru.

Već proti koncu obeda, pod kojim je svaki svoja doživljava u tom ratu pripovedal i kad se je već i zadnji pokal obladavnog napitka izpil, veli jedan izmed junakah:

»Dosta je sad toga popievanja i nazdravljanja! Sada neka svaki pove, kaj je u turskom logoru zarobil, da vidimo koj je najbolji diel izvlekel?«

I sad počmu jedan za drugim: Prvi

kralj Sobieski poveda, da je on za sebe dragocieni šator velikog vezira sa svimi u njem dragocienosti zarobil. Drugi poveda, da je dragocienu Sultanovu sulicu zarobil; tretji je biežećem turčinom dragocienu op-ravu, dragim kamenjem i zlatom i srebrom izvezenu, oduzel; četvrti je mnogo oružja, oklopov i kacigah za sebe zaplienil; peti si je izakral arabske konje za svoj plien; šesti cieti tovar ziveža, što ga je pet hiljada gamilah nosilo, — jednom riečju svaki izmed junakah je pripovedal, kaj je i na koj način u toj strašnoj bitki zarobil.

Samo jedan izmed njih je mirno tu sedel, poslušal i nikaj govoril, a to je bil bečki biskup Kollonić.

Vitezi ga sad nagovore: »Vaša Excellencija nam neće nikaj pripovedati, koje dragocienosti je za sebe zaplienila, a jer vaša excellencija oružje nenosi, to onda valjda taj plien nebude osobito znamenit, jer bez oružja u ruki nije moći daleko u ratu dojtj; ali neka bude kakav hoće taj plien, kojega si je vaša excellencija zaplienila, mi bi ga ipak radi iz ustah vaše excellencije čuti.«

Biskup Kollonić posmiehkomo na ustih odgovori mirno: »Toliko je sigurno, da koliko ste goder vi gospoda pri biegu turske vojske zaplienili, ono kaj sam ja zaplienil, nitko niti nije iskal, pak ipak je ono, izmed

deset forinte vkrali od žene. Zandarstvo se ufa, da na kratkoma bude celu bandu spopolovilo.

Deca kak umorniki.

V Mezótelk zvanoy občini, kak nam to pišeju, se dogodio ovaj žalostni dogodjaj. Marjan Simon i Sorban Ferencz zvani tak 10—11 ljet stari dečaki su skup hodili v jednu školu. Zveksinom su se veselo zigravali. S njimi je bil jeden 9 ljet star dečak bratic Sorban Ferencza. Najzadnjiput su se dečaki zaradi nekakve ništarije posvadili, pak k tomu tak, da Marján je dimo išel i zmed lese je kričal nazaj svojim pajdašom. — Nedojdem više med vas se igrati nigdar. — Dvem Sorban zvanim bratom je to teško bilo. Dospomenuli su se, da ga počekaju na zdcencu i da ga zatučuju tojest Marjana. Drugi dan kak je to po selih navada roditelji su k zdcencu poslali svoga sina. Sorban se počel svadjati s malim Marján Simonom. Reč po reči, pak su se deca počela svadjati. Dva Sorbani su tak dugo tukli maloga Marjana s kamenatim vrčom po glavi, doklam se skup zrušil. Ali još to nije bilo zadosta, na njega su skočili, ritali i gazili ga. Zatim su pak dimo pobešli. Roditelji Marjana su vre mrtvoga našli svoga sina.

Seguren svećenik.

V Austriji je ove dane dobio jeden plebanuš s zlatni križec zato, jer zvun toga da njegov život je sam v velikoj nesreći bil, ipak dvojju decu je oslobodio zmed ognja. 26-oga marciuša v Jestrabit zvanim varašeku — Svozil zvani plebanuš ravno betežnoga navučitelja namestual v školi, kad najedenput zvuna nešči potere obloke od škole. Odmah je vun išel, da vidi, gdo bantuje to njega. Ovdí su žene javkala, i za Boga prosile plebanuša, da njim najpomore, jer v susjednoj vuliči guri jedna hiža, pak dvojju malu decu već nisu mogli osloboditi. Plebanuš je odmah k ognju bežal, ali već je sva hiža v jednim plamnu stala, pak nišči nije ufal se v nju iti. Plebanuš je odmah v hižu skočil i tam med gorečom pohižtvom je dvojju neživu decu videl na

svega, kaj se u ratu zarobiti i zaplieni more, najdragocienija stvar. — Na to namigne poslužnikom i oni otvore vrata od sale i nut — hrpa diece, dečaki i dievojčice nahrupe kroz otvorena vrata u salu i biež svi do stolca biskupovoga te ga tu zaobkole, držeći ga za reverendu, koji za ruku, a koji za ruku, a koji samo za stolec i tiskajući se sve bliže k njemu i gledajući ga milimi suznimi oči u umiljato njegova lice.

»Nut gospodo!« — veli biskup — »Evo tu je moj plien! — Ovo ga nije nitko od vas iskal niti za njega pital. Toga pliena sam poslie biega turske vojske našel po predgradjima, dieca sama, roditelji po turcuh poubijani! — Uzel sam je sobom i dopelal je u Beč nutar te hoću sirotam da budem otac!«

I kad je ove rieči izgovoril, zamuknuli su posramljeni svi, koji su se prije svojim junačtvom dičili, jer to su si međusobno, pak makar samo mislju, morali priznati, da makar je koj goder, pak Bog zna, kaj zaplieni, nitko tak dragocieni plien nije mogel pokazati, kak ga je mogel biskup Kolonić pokazati.

Em. Kollay.

podu ležati. Seguren svećenik, makar se već i sam skorom zadušil od strašne, vručine, je pograbil decu i izmed plamna je nje vun odnesel. Vezda je čul, da još jedno dēte, je nutri ostalo. Makar su ga vnogi zadržavali, ali zato je još jedenkrat nutri odišel i iskal dēte, ali nije našel. Skorom na pol mrtev se zavlekel vun, gde su mu povedali, da dēte je prije pobešlo. Deca su vezda čisto zdrava.

Od straha.

Vereb János zvani poljodjelavec iz ForróEncs zvane občine je bez karte si sel na vlak, da v Szikszó zvanu občinu odputuje. Kalauz ga za to napre zel i pri najbližnji postaji ga je štel doli odpraviti z vlaka. — Ali seljak, da se od kaštige oslobodi, v jednim nezapazanim hipu je doli skočil z vlaka i tak nesrečno je opal v jeden posušeni potok, da je odmah mrtev postal.

Nevolja.

V Szabadka zvanim varašu je glas dobio redarstveni stotnik, da pri jednoj željeznički stražarnici med slamom, zadreveni od zime ležiju tri ljudi, muž, žena i kćer njiva. Stotnik je odmah odišel na rečno mesto, gde je zaisto i našel ove tri nesrečne. Muž je težak bil i svojom ženom i 7 ljet starom kćerjom je hodil po svakojačkim težačkim poslu. Gđa su do nje došli, svi tri su odmah za jeden komadić kruha prosili. Odmah su njim opravu donesli, i jestvinu Rano v jutro su odišli z susodne Majša zvane občine, da si nekvo delo najdeju. Samo par krajcarov su imeli, zato su si komad kruha kupili. Kruh njim je prešel, pak već poldrugi dan nisu nikaj jeli. V jutro rano od glada i zime žena nije mogla već dalje iti, pak za to su se prosili pri stražaru željezničkim, da bi nje nutri pustil, ali on nje nije pustil, nego jih je v slamu poslal ležati. Žena je na fletnoma vumrla, muža i kćer su v špital odpeljali.

Sveto mesto.

V Lelesz Polyána zvanoy občini Haraszti Mihály zvani gazda ima kćer, koja v hisztericsnim betegu trpi. Ovaj beteg je tak, kak nevolja, samo med vremenom dojde i onda betežnik skorom nikaj nezna za sebe. Posle vremena je počela devojka pripovedati, da v hiži je svetlost vidla, i med ovim se njoj devica Marija zkazala. Praznoverni roditelji njezini su to odmah po celom selu razglasili. Pripovest ovu su seljačani tak verovali, da cirkvu su zapustili i s prošecijami hodiju na mesto, koje je pucka kazala. V hiži dan i noć pod jednim guri sveća. Za tak sveto držiju ovo mesto, koj pred svemi pove, da vu veri prama istinitosti ovomu dogodjaju hoće se zveličiti. Već i z susodne občine hodiju ljudi na ovo mesto.

Ognj!

Od sve strani čujemo žalostne glase ognja. — Ove dane se zažgala jedna cearsarska velika šuma vu Fogarás zvanoy varmegiji. Vu strašnem vetru se vužgala šuma iz nepoznatoga zroka. Med suhim listjom se počel ogenj. Pasti nije smeti bilo v šumi; poleg toga je vnoغو suhe trave, vehja, šibja bilo, koja su dobru hranu davala ognju, koj je čez pet vur skorom celu šumu uništíl. Susedne občine su mislile, da blizo šume stojeća Barcza-Ujfalu zvana občina gori. — Ognjogasci i svi stanovnici ove občine su komaj pogasili ognja. To je bila sreća, da

se pod večer malo vtihnul veter i deždju počel cureti. Ognja, koj je čez pet vur držal, su po čeli varmegiji na sve strani vidli.

V Nagy-Harsány zvanoy občini se ravno tak zažgala šuma. Ovdí je ogenj poleg nepazljivosti jednoga človeka zišei vun. Po svetlim danu se je zažgala šuma, pak za kratko vreme jedno 25 mekot šume je v jednim plamnu stalo. S velikim trudom su komaj mogli pogasiti ognja.

Vu Moson zvanim varašu se je ove dane zažgal jeden skedenj, od kojega su se onda na fletnoma i četiri drugi zažgali. Dvi su zmed njih puni bili senom, nego drugi su prazni bili.

V Zala-Egerszegu se ove dane vužgal krov štale v husarskih kasarnih. Okolo osme vure se vužgal krov i najedenput je čeli v jednim plamnu postal. Husari i ognjogasci su teško delo imeli, doklam su mogli potišiti ognja, tak, da je samo krov zgorel. — Konje su još za vremena oslobodili iz štale, poleg toga kvar nije veliki, jer stanje je osigutano bilo.

V Győru je ravno tak ogenj bil. Vužgala se fabrika, gde šibice delaju. Fabrični ognjogasci nisu mogli obladati ognja, poleg toga su morali i varaški ognjogasci soldaćijom dojtí na pomoć.

Váranno-Csemerné zvanoy Zemplénavarmegjinskoj občini ravno tak je ogenj bil. Med velikim vetrom se počel ogenj. Četerdeset hiž s gospodarstvenimi stanji je zgorelo. Poleg velikoga vetra niti nije moći bilo pomisliti na to, da bi se kaj obranilo.

Na smrt moje matere.

*Kaj se dvajstisednog marciuša zbil,
Drugo krivit nemrem, tažnu smrt nemilu.
Janković je Kata iz Palovecz zvana.
Koja vu Čakovcu svim je na glás dana.*

*Oh nesrečna bila ta deseta vura,
Kad mi v hladen grobek majka iti mora.
Milo premišljava i pomoć si prosí,
A smrt s velkom silom žuhki pehar nosí.*

*Anda već od nikud nebilo pomoći,
Žalostno zapira svoje suzne oči.
Sineki i kćerke jako rezplakali,
A dušicu Bogu je su aldavali.*

*Petdesetčetiri leta bila stara,
Pak iz ovog sveta preminuti mora.
Zabadav plakati i žalost trpeti;
Pomoći ga nega, morala je vmreti.*

*— Anda se spričavam mojemu sineku,
Vu štirnajstom letu malomu lveku.
Z Bogom mi ostani drago dēte moje,
Za navek si zgubil ti zavetje svoje. —*

*— Anda vas zazivam kćerke moje drage,
Nigdar više na, te slehite me trage.
Zameri vas prosim, meni oprasčajte,
I na jednu svetu mešu za me dajte! —*

*— Čelu rodbinicu hočem skup zezvati
I još jednu rečku s njimi spominati.
Rodbinica draga i me pajdašice,
Spomente se z mene, moje nevestice! —*

*— Vezda pak mi hoće peta vura dojtí,
Kada meni bude z ovog sveta pojtí.
Na sve vėke-ėvkov z Bogom ostanite,
I za mu dušicu k Bogu se molite! —*

*— Svetci i svetice od božje milosti
Molite se za me, da mi Bog odprosti.
S rečjom vam pak ovom bum napravil kraja!
Odpri Bog dušici presvetloga raja! —*

Derzsánics István.

Zacherlin

Valódi csakis üvegekben!

(„Zacherl“ névvel.)

Legbiztosabb szer minden kártékony féreg ellen.

Kapható:

Csáktornyan: Özv. Gönczné gyógyszer.	Alsó-Lendván: Fuss Nándor.	Perlakon: Kramarits Viktor.	Polstrau: Max Robic.
„ Gráner Testvéreknél.	„ Freyer Fülöp.	„ Sosterics Pál.	
„ Heinrich Miksa	„ Arnstein Benő.		
„ Todor Róza	„ Freiyer Lipót.		
„ Strahia Testvéreknél.			

781 2—8

P SERHOFER J. vértisztító labdaccai,

ezelőtt „általános labdacscok” név alatt; mely utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacscok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna.

Évtizedek óta ezen labdacscok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kítinó háziszerről készlet nem volna található. Számtalan orvos által ezen labdacscok háziszerről ajánlottak minden oly bajknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek, mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vértululások, aranyér, béltétlenség s hasonló betegségeknek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kítinó hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajoknál is; így sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacscok oly könnyen hatnak, hogy a legesekélyebb fájdalmat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is bevehetők.

Ezen vértisztító labdacscok csakis a Pserhofer J.-féle az „Arany birodalmi almához” címzett gyógyszerárban Bécsben, I., Singer-strasse 15. sz. aj. készítették valódi minőségben s egy 15 szem labdacscot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazzatik, 1 frt 05 krba kerül. Az összeg előzetes beklüdenésél bérmentes küldéssel együtt 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr., és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacscok a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében keretik csakis Pserhofer J.-féle vértisztító labdacscokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melynek használati utasítása a Pserhofer J. névaláirással, fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással, vörös színben van ellátva.

A számtalan hálaíratból, melyet a labdacscok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszatyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említnék azon megjegyzéssel, hogy mindenké, ki ezen labdacscokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Tisztelt Pserhofer ur! Köln, 1883. ápril hó 30-án.

Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 5 tekercset az ön felülmulhatatlan vértisztító labdacscából utánvétellel. Fogadja ez uton is a legmélyebb köszönetemet labdacscái csodahatásáért. Maradok teljes tisztelettel

Pawlistik Ferencz, Köln, Lindenthal.

Tekintetes ur! Hrasche, Földnik mellett, 1887. szept. hó 12-én.

Isten akarata volt, hogy az ön labdacscái kezem közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom. En gyermekágyban meghűltem olvannyra, hogy semmi munkát nem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az ön csodálatra méltó labdacscái engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg önt ezért ezerszer. Nagy bizalman van, hogy ezen labdacscok engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszatyerésére segítségül szolgáltak. Knifcz Teréz.

Mélyen tisztelt ur! Bécs-Ujhely, 1887. nov. 9-én.

A legforróbb köszönetemet mondom ezennel önnek 60 éves nagynénem nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vizkórságban, már életel

is megunta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az ön kítinó vértisztító labdacscából s azoknak állandó használatára folytán tökéletesen kigyógyult. Legőbb tisztelettel

Weinzeitzl Josef.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1893. márcz. 27.

Tekintetes ur!

Alulírott ismételtén ker 4 csomagot az ön valóban hasznos és kítinó labdacscából. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemel kifejezni ezen labdacscok értéke felett és azokat, a hol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom teljesség szerinti használatára önt ezennel felhatalmazom. Teljes tisztelettel Hahn Ignác.

Götschdorf, Kolbach mellett, Sziléczia. 1886. okt. 8-án.

T. ur! Felkérem, miszerint az ön vértisztító labdacscából egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csak is az ön csodálatos labdacscainak köszönhetem, hogy egy gyomorhajból, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacscok nálam sohasem fognak kifogyai s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel

Zwickl Anna.

Bernhardi alpesi-fü lipuceur Bernhard W. O.-tól Bregenzben. 1/4 üveg 2 frt 60 kr., 1/2 üveg 1 frt 40 kr., 1/4 üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatásu, legjobb szer minden köszvényes és csuszos bajok, u. m.: gerinczgyántalom, tugszagattas, ischiás, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fűszagattas stb. stb. ellen 1 frt 20 kr.

Angol csodabalszam Pserhofer J.-től egy üveg 50 kr.

Fagybalszam, Pserhofer J.-től. Évek óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsög 40 kr. Bérmentve 65 kr.

„Stoll“-féle Kolapreparatumok, kítinó szer gyomor és bélbetegségeknek.

Kola-elixir vagy bor, 1 liter 3 frt, fél liter 1 frt 60 kr., 1/4 liter 85 kr.

Golyva-balszam, Pserhofer J.-től kítinó szer golyva ellen, 1 üveg 40 kr., bérmentve 65 kr.

Élet-esszencia, (prágai csöppek), Pserhofer J.-től, megrottott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kítinó háziszerr. 1 üveg 22 kr. 12 üveg 2 frt.

Utifüvedv, Pserhofer J.-től, egy ált. ismert kítinó háziszerr hurut, rekedtség, górcsós köhögés stb. ellen. 1 üvegecske 50 kr., 2 üveg bérmentve 1.50.

Tannochinin hajkenőcs, Pserhofer J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer közt orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegáns nagy szelenczével 2 frt.

Általános tapasz. Steubel tanártól. Úrés és szurás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujkkacoz, sebes vagy gyulladt mell vagy más ily bajoknál, mint kítinó szer lön kiprobálva. 1 tégel 20 kr. Bérmentve 75 kr.

Általános tisztító-só, Bullrich A. W.-től. Kítinó háziszerr a rossz emésztés minden következményeinél u. m. főfájás, szédülés, gyomorgórcs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen. Egy csomag ára 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztr. lapokban hirdett összes bel- és külf. gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerzetének. Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzeszegy öltre beklüdenek; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek.

Valódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névaláirással és minden egyes doboz fedelére ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Védve védjegy által. Védjegy utánzása szigoruan büntetettik.

P SERHOFER J.

gyógyszerész, „zum goldenen Reichsapfel“ Wien I. Singerstrasse 15.

740 6 6